

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра лексикології і стилістики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Амарський В.М.
" " _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Густаторний код культури

Рівень вищої освіти Третій (доктор філософії)

Спеціальність 035 Філологія

2020–2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни "Густаторний код культури".

Розробник: Колегаєва І.М., доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Протокол № __ від " __ " _____ 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Колегаєва І.М.

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від " 31 " серпня _____ 2020 р.

Голова НМК

_____ (підпис)

Телецька Т.В.

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Протокол № __ від " __ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Протокол № __ від " __ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 / 3 годин – 90 / 90 залікових модулів – 1/1 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва) Спеціальність 035 Філологія (код і назва) Рівень вищої освіти: Третій (доктор філософії)	За вибором аспіранта	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		16 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	14 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	60 год.
		Форма підсумкового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів вищої освіти із засадами нейролінгвістичних досліджень в ракурсі лінгвокультурології як прояву антропоцентризму сучасної лінгвістики.

Завдання: поглибити знання в сфері лінгвокультурології; сформувати чітке розуміння нейробіологічних процесів як підґрунтя лінгвального семіозису; висвітлити детермінізм формування етноспецифічної картини світу у секторі густаторних уподобань носіїв культури.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК-2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК-2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

СК-3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК-4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку із використанням теоретичних і експериментальних методів.

СК-5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

СК-6. Здатність планувати й організовувати професійну і науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН-2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРН-3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію;

ПРН-4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нейролінгвальні механізми утворення сенсорної лексики

Тема 1. Перша сигнальна система і різновиди сенсорики.

Тема 2. Нейробиологічне формування густаторної сенсорики в філогенезі і онтогенезі.

Тема 3. Нейролінгвальне формування густаторної сенсорики в етнодетермінованому філогенезі.

Змістовий модуль 2. Густаторна лексика як відбиття культурологічної специфіки етносу

Тема 4. Феномен смаку у нейробиології і психології людини.

Тема 5. Етнокультура як фактор формування смакових уподобань мовців.

Тема 6. Фразеологічний фонд етноспецифічної мови як дзеркало густаторного коду культури.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	сп		л	п/с	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Нейролінгвальне підгрунтя семіозису. Мова як система знаків.												
Тема 1. Становлення нейронної системи людини в процесі філогенезу і онтогенезу. Вчення академіка Павлова про першу і другу сигнальну системи.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 2. Друга сигнальна система і семіозис.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 3. Мова як система знаків.	12	4	2			6	12	4	2			6
Разом за змістовим модулем 1	32	8	6			18	32	8	6			18
Змістовий модуль 2. Наукова парадигма сучасної філології. Нейролінгвістика як погранична дисципліна.												
Тема 4. Поняття наукової революції і зміна наукових парадигм у філології.	18	2	2			14	18	2	2			14
Тема 5. Антропоцентрична парадигма	22	4	4			14	22	4	4			14

сьогоденної лінгвістики.												
Тема 6. Нейролінгвістик а як зона порубіжжя із психологією і психолінгвістико ю, біологією і нейробиологією, лінгвістикою і когнітивною лінгвістикою.	18	2	2			14	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 2	58	8	8			42	58	8	8			42
Усього годин	90	16	14			60	90	16	16			60

5. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, виконання самостійних завдань, робота з теоретичними джерелами

6. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей, письмових завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, усна відповідь під час складання заліку.

7. Питання для підсумкового контролю

1. Нейробиологічні засади вивчення сенсорики людини в філогенезі і онтогенезі
2. Нейролінгвальний вимір вивчення сенсорики людини.
3. Етнокультурний вимір вивчення сенсорики людини.
4. Розвиток сенсорної лексики в етимологічному аспекті.
5. Фразеологія мови як дзеркало густаторного культурного коду її носіїв.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота	Залік	Сума
---	-------	------

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10		
60						40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ, 2004.
2. Карвасарский Б.Д. Клиническая психология - М.,2004 <http://koob.ru>
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – К, 2008.
4. Кубрякова Е.С. Язык и знание. Роль языка в познании мира. – М., 2004.
5. Кубрякова Е.С. и др. Краткий словарь когнитивных терминов. – М., 1996.
6. Общая психология: Под общ. ред. проф. А. В. Карпова. — М., 2005.

7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрямки та проблеми. – Полтава, 2008

Додаткова

1. Лекторский В. А. Восприятие // Новая философская энциклопедия : в 4 т. — М. 2010.
2. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. – Полтава, 2010.
3. Филиппова Г. Г. Психология материнства – М, 2002.

Електронні інформаційні ресурси

1. Колегаева И.М. Еще раз о роли сигнальных систем в познании и означивании мира, или почему текут слюнки при слове лимон. *Записки з романо-германської філології*. 2(39), 2017. С. 39-47. URL: doi:[http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2017.2\(39\).118611](http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2017.2(39).118611).
2. Матузкова О.П., Діброва І.В. Харчовий код культури у фразеології англійської, української та грецької мов. *Записки з романо-германської філології*. 2(43), 2009. С. 189-208. URL: [http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2\(43\).186245](http://dx.doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2(43).186245).
3. Телецька Т.В., Іщук Є.Г. Гастроніми у складі фразеологізмів сучасної французької мови у зіставленні з українською. *Сучасні студії з романської і германської філології: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*: м. Одеса, 15 травня 2020 р. / За редакцією д.філол.н., проф. Колегаєвої І.М. Одеса: КП ОМД, 2020. С. 31-33. URL: <http://liber.onu.edu.ua/studi.pdf>
4. <https://sci.house/osnovyi-psihologii-scibook/sensornyie-obrazyi-34786.html>